

OBĚŽNÍK

České katolické misie

Ročník XX

Paříž

Číslo 1

leden 1989

My žádné Imprimatur nepotřebujeme...
(Pořad západoněmecké TV o církvi v ČSSR)

TV: Myslíte, že lidé opravdu byli (při podpisu petice) manipulováni, že nevěděli, co podpisují?

KT: (Kardinál Tomášek) To je omyl jistých lidí, ale většina velmi dobře ví, oč se jedná.

TV: A co námitka státu, že se za 31 požadavky ve skutečnosti skrývají požadavky Charty 77 - zastáváte tento názor?

KT: Ne. Jde o něco úplně jiného, totiž o náboženský život u nás a s ním spojené problémy, které si každý věřící zcela jasně uvědomuje, a nikoliv o politické otázky. Samozřejmě, že jedno s druhým poněkud souvisí, ale jde o náboženské problémy, které u nás nutno vyřešit.

TV: Myslíte, že stát a třeba strana nemohou přejít plebiscit, kterým petice je, prostě mlčením?

KT: Myslím, že se nad ní ve vládě a ve vedení strany budou muset zamyslet. Budou si muset uvědomit, že věřící tvoří většinu našeho národa a proto je musí i vláda respektovat.

TV: Pane kardinále, náboženská svoboda je široký pojem. Kde je u

vás, podle vašeho názoru, konkrétně omezována? Ve školách nebo jinde ...

KT: Všude, v celém veřejném životě!

...

TV: Organizaci Pacem in Terris (PiT) lze považovat za prodlouženou ruku státní moci. Její členové se nacházejí také v litoměřickém semináři.

Dochází v tomto státě ještě i dnes k pronásledování praktikujících věřících a kněží?

VY: (Děkan fakulty, předseda PiT, J. Vymětal) Ne, zcela určitě ne kvůli náboženství. Mluvím také z vlastní zkušenosti. Byl jsem po deset let generálním vikářem a v průběhu této doby nebyl žádnému knězi odňat státní souhlas k výkonu kněžské funkce z nějakého náboženského důvodu. Co se týče věřících, ti mohou svobodně chodit do kostela a žít podle náboženských zásad a chtějí-li vychovávat takto své děti, mohou tak činit. V naší diecézi se katechismus vyučuje ve škole. Máme přes 20.000 zapsaných dětí a ročně je okolo 5.000 mladých lidí biřmováno: Nikdo není za takovouto činnost pronásledován.

TV: Fakta mluví proti němu...

(Reportér se obrací na Josefa Zvěřinu, JZ) Byl jste ve své kněžské činnosti nějak omezován?

JZ: Jistě; v r. 1951 jsem se dostal do trestního komanda, pak jsem byl odsouzen na 22 let do vězení (tam jsem zůstal "jen" 15 let), potom jsem prošel různými zaměstnáními, na čas jsem byl opět asistentem a docentem na litoměřické fakultě, v pastoraci - a teď jsem na penzi. Je mi zakázána kněžská i vědecká činnost.

TV: Ač jste vysvěcen na kněze, nemůžete tedy jako kněz pracovat. Jak jste se s tím vyrovnal?

JZ: Není to snadné; mohu celebrovat zcela soukromě nebo tajně, to jest protizákonně a s rizikem trestu.

TV: Věříte, že to, co se děje v Moskvě, povede ke změnám i ve vztahu mezi církví a státem v Československu?

JZ: Co se změnit může to nevím, ale zatím se nic nezměnilo. Důkazů je pro to z poslední doby celá řada (následuje několik vteřin dokumentu z bratislavského shromáždění katolíků, rozháněného policií)

TV: (obrací se na šéfredaktora Katolických novin, členu PiT V. Šimečka - VŠ) Katolické noviny jsou v rukou PiT, která sdružuje asi 10% kněží.

Vaše noviny nemají Imprimatur, potřebné pro všechny církevní časopisy a tiskoviny...

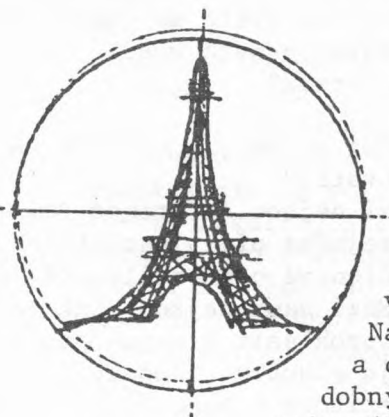
- VŠ: Odpovím stručně: my žádné Imprimatur nepotřebujeme, ani žádné povolení biskupské. To platí pro všechny tiskoviny. To proto, že jako katoličtí kněží víme sami, co a jak máme pro věřící psát. Ve dnešním světě se Imprimatur už dlouho nepoužívá, to je už dávno odbytá věc.
- TV: Jste jako kněz členem Pacem in Terris?
- VŠ: Ano, jsem.
- TV: Neplynou z toho rozdíly mezi vámi a těmi, kdo v Pit nejsou? Jsou to nadále vaši spolubratři?
- VŠ: No, my nemáme žádný... mezi námi nejsou difference, my si navzájem rozumíme, stýkáme se zejména při vikariátních konferencích, společně, ať už členové nebo nečlenové, kde řešíme naše kněžské problémy. Mezi námi nejsou, jak vám říkám, žádné problémy, to mohu prohlásit alespoň pro vikariát Praha-západ, ve kterém já působím. Naopak, je tam taková hezká bratrská spolunáležitost a mohu říci i láska, tak jak ji propaguje katolické náboženství.
- TV: (ptá se JZ) PiT, prorežimní seskupení - jsou to pro vás zrádci?
- JZ: Ne, to bych nechtěl říci. Někteří jsou v něm ze strachu, někteří to myslí dobře, jsou to prostí kněží, kteří doufají, že tak budou moci přece jen něco dělat; no a pak jsou tam kariéristé. Ti mají hlavní slovo a vedení celé organizace. Celé seskupení je jednoznačně Vatikánem zakázáno a každá apologetika okolo toho je scestná.
- TV: Nechtějí být kněží a faráři, kteří vstoupili do PiT jen dobrými pastýři svých společenství?
- JZ: Co chtějí, to ví jen Pán Bůh sám, ale věřící lid už několikrát ukázal, co si o tom myslí on. Tito kněží nemají jeho důvěru...

*(Z pořadu západoněmecké televize vybral
a do češtiny přeložil*

P. Kolář)

Zajímavosti z domova i ze světa

Výbor na obranu pana *Augustina Navrátila* sebral - podle vlastního prohlášení - deset tisíc podpisů a obrátil se jménem podepsaných na předsedu oficiálního "Výboru československé veřejnosti pro lidská práva a humanitní spolupráci" s žádostí o kroky, které by vedly k zastavení pronásledování A. Navrátila. Dopis podepsal O. Veverka a odeslal jej 28. prosince 1988. S podobným dopisem se obrátil na generálního tajemníka KSČ Jan Litomiský, člen celosvětového výboru na ochranu A. Navrátila.

Dlouhým dopisem se na Synodní radu Českobratrské církve evangelické obrátil Z. Šorm. Popisuje v něm výslech, kterému byl podroben ze strany církevního tajemníka Východočeského KNV; šlo o zastráňovací manévr vůči "příliš aktivnímu" vikáři z Šonova nad Metují (Z. Šormovi). Jeho obrana prostřednictvím informativního dopisu vlastním církevním představeným měla za následek odnětí státního souhlasu k duchovenské činnosti. Toto rozhodnutí oznámil vikář Z. Šorm věřícím dne 25. prosince 1988.

Noví mluvčí CHARTY 77 nastoupili na místa dosavadních dne 1. ledna 1989. Jsou jimi *Tomáš Hradílek*, *Saša Vondra*, a *Dana Němcová*. Posledně jmenovaná motivuje svou společenskou činnost křesťanským životním postojem.

Nezávislé studentské sdružení univerzity v polském Gdaňsku se staví za uvězněného spisovatele Ivana Jirouse a podporuje akci Výboru na obranu I. J., činného v Československu.

Seznam politických vězňů obnáší 16 osob; 35 osob je v trestním řízení na svobodě a A. Navrátil je hospitalizován na psychiatrii (na vánoce byl přechodně propuštěn na svobodu).

Několik set osob je vystaveno "mimosoudní represi" - výslechům, omezování v zaměstnání, ve výjezdech do zahraničí apod.

Česká katolická charita v Praze vydala knihu "Světice Anežka Přemyslovna. Autorem je *Msgr. Jaroslav Polc* z Lateránské university v Římě, který nám právě o Anežce udělal velmi hezkou přednášku 7. května minulého roku.

Malá skupina Čechů a Slováků mohla přijet z Československa mohla poprvé přijet na setkání evropské mládeže, organizované už po jedenácté ekumenickou komunitou z Taizé, tentokrát opět v Paříži. Byli předmětem zvláštní pozornosti představeného této komunity, bratra Rogera, který se s nimi setkal po večerní modlitbě 31. prosince v kostele sv. Eustacha a na závěr setkání připojil jméno paní Kaplanové z Prahy k ceně M. Gándiho, kterou sám dostal v minulém roce v Madrasu. Příští setkání se koná na přelomu dubna a května v Maďarsku, kam by jistě rádi jeli početní mladí i od nás - bude-li jim to umožněno našimi úřady. Správněji bychom měli říci, nebude-li jim v tom zabráněno.

O vánocích letos československé vysílače přinesly neobvyklé množství koled. Časopis "Československý svět", určený Čechoslovákům v zahraničí (a vycházející také v cizích jazycích) přinesl ve svém jedenáctém čísle další článek o katolické církvi, totiž o bratislavském kněžském semináři. Informace, které přináší jsou poněkud pokroucené, jak tomu ani nemůže být jinak ve článku, který důmyslně proplétá pravdu se lží. Tak se v něm praví nejdříve, že "počet seminaristů, přijatých ke studiu, je diktován jedině potřebami církve", ale hned o kousek dále se říká, že "přijímací řízení je přísné a letos při něm uspělo skoro 60% kandidátů". Při neuvěřitelně nízké intelektuální úrovni obou kněžských seminářů v Československu (vyučuje se v nich podle skript z doby dlouho před koncilem !!!) to je opravdu jen pro neznalé zahraničí určený blábol.

Konference o Bohuslavu Balbínovi, význačném členu jezuitského řádu ze 17. století, proběhla v listopadu v Památníku národního písemnictví v Praze. Je to další známka úspěšného zápasu současné generace historiků v Československu o udržování historické paměti v našem národě. Ještě si pamatujeme dobu, kdy bylo neskutčné se dovědět o Balbínovi, Dobrovském a jiných, že byli aktivními kněžími nebo členy katolických řádů. Celostránkovou zprávu o konferenci přinesly Zemědělské (!) noviny 3. prosince 1988 pod titulem "Brána Balbínovi otevřená".

Několik zajímavých pořadů na videokazetách, týkajících se

Československa, má na skladě Česká Katolická Misie. Brzy by k nim měly přibýt kazety s náboženským obsahem v české řeči. Pokud o ně máte zájem, spojte se s námi! Chceme i nadále "vyrábět" programy, o které je v Československu veliký zájem. K tomu ovšem potřebujeme mimo jiné také finanční prostředky, které můžeme získat také prodejem těchto kazet.

Z nových knih

G. Bernanos	<i>Deník venkovského faráře</i> <i>STUDIE 118-119 (časopis Křesť Akademie)</i> <i>SVĚDECTVÍ 83-84 (kulturně-polit. časopis)</i>
M. Švandrlík	<i>Černí baroni (reprint)</i>
J. Škvorecký	<i>Nápady čtenáře detektivek</i>
L. Martínek	<i>Představení</i>
J. Křesadlo	<i>Sedmihlášek</i>
L. Sochor	<i>Úvahy o ideologii a praxi reálného soc.</i>

-o-o-o-0-0-0-0-o-o-o-

Jan TOMEŠ

český houslista (* 1955 v Benešově)
žijící ve Švýcarsku se poprvé představí pařížskému publiku v proslulém sále Gaveau

v pátek 17. března 1989 ve 20.30 hod

Na programu je evropská klasická hudba, pochopitelně včetně české.

Jan Tomeš koncertuje po celém světě a kritika ne-
skrbí chválou.

Všichni jsou srdečně pozváni!

Hezkyčesky Od Podlahy

... vyjádřil Karel Čapek lásku a úctu k našemu mateřskému jazyku i obdiv nad jeho bohatstvím, když napsal :

... A ještě musím pochválit tebe, tebe, česká řeči, jazyku z nejtěžších mezi všemi, jazyku z nejbohatších všemi významy a odstíny, řeči nejdokonalejší, nejcitlivější ze všech řečí, které znám nebo které jsem slyšel mluvit... Musil bych žít sterým životem, abych tě plně poznal; doposud nikdo nezhlédl vše, co jsi : ještě jsi před námi, tajemná, překypující a plná dalekých výhledů, budoucí vědomí národa, který vzestupuje...

Ale vývoj české řeči a národa se ubíral jinými cestami, než kdysi předpokládal Čapek; článek Milana Šimečky *Pluralitní literatura* ve čtvrtletníku ACTA (vydává Čs. středisko nezávislé literatury současně v české a anglické verzi, rediguje J.Vladislav, J.Gruša a V.Prečan) nás o tom dostatečně přesvědčuje :

... Potřebujeme, aby pluralitní literatura trvala ze dvou hlavních důvodů: kvůli pluralitě jazyka a kvůli pluralitě příběhů. Ne už tolik kvůli pluralitě politických postojů; lid této země ví své, má svá poučení hluboce zažitá. Bojím se však, že nemá dost odolnosti, aby bez úhony přešl desítky let trvající mrzačení jazyka, jeho sterilizaci, vyprazdňování a redukci v duchu newspeaku. Zvláště řeč novin, rozhlasu a televize je schopna při delší konzumaci vyvolat hlubokou depresi. Odolávat tomuto dlouhodobému bušení frází a absurdních opakovacích cvičení z blahopřejných telegramů, komuniké ze státních návštěv, zpráv ze zasedání různých orgánů je možné jen tehdy, dostane-li se člověku aspoň pár gramů protiváhy. Při zachraňování normální češtiny a slovenštiny je úloha pluralitní literatury nezastupitelná (úryvek z článku ACTA č.2, 1987).

V tomtéž čísle vysvětluje podrobněji J.V. na příkladech z knížky Ivana Kadlecíka *Rapsódie a miniatúry* (Edice Petlice, Praha 1987), jak se stále zvětšuje nadvláda slova nad skutečností : *Orwell pro to vynalezl neologismus newspeak, Francouzi tomu říkají - prý pod vlivem polštiny - langue de bois, Czeslaw Milosz to nazval logokracie, Kadlecík to pojmenoval meta-jazyk. V takovém jazyce se dovede proměnit i ta nejjednodušší skutečnost, jako třeba chléb, v něco úplně jiného. Pro rozhlasové a jiné diskutéry je to "přes trvající objektivní problémy realizovaný finální produkt pekárenského průmyslu". Ve světě, kde vládnou s takovou svěvolí pouhá slova, se skutečnost opravdu rozplývá v nic, v takovém světě je možné a dovolené všechno, protože se tam dá všechno, včetně největších lží, křivd a zločinů nejen zastříť, ale i ospravedlnit kouřovou clonou slov. Metajazyk vypařuje skutečnost a nahrazuje ji vymyšlenou skutečností těch, které pravá skutečnost nechce a nesmí zajímat.*

S horoucím srdcem

*Cokoli děláš, dělej to s horoucím srdcem.
Chvěj se před každým dílem jak žena,
která přivádí na svět své první dítě,
v tu chvíli pláče, v tu chvíli se směje.*

*Když miluješ, tak miluj s horoucím srdcem,
buď polem o žních, které všeho se vzdává.
Ať ten druhý přichází k němu se srpem v ruce,
kdo přijde, ať z něho si odnese snop.*

*Všecko, co dáváš, dávej s horoucím srdcem,
tak žehnej i ten nejmenší dar,
jak naše matky žehnaly pecen,
když ho sázely do pekařské pece.*

*Okamžik za okamžikem žij tu s horoucím srdcem,
jen tak se zmocníš toho, co je to život.
Vždyť jenom s horoucím srdcem vejdeš jednou
do jiného horoucího srdce.*

František Lazecký
(18. 8. 1905 - 16. 11. 1984)

sbírky *Člověk dvacátého století*

V lednu a únoru si připomínáme

6. 1. 869 byl podle svědectví legend vysvěcen na biskupa apoštol Slovanů, sv. Metoděj
6. 1. 1829 zemřel v Brně slavista a český buditel Josef Dobrovský
6. 1. 1974 historické setkání mezi Pavlem VI. a patriarchou Athenagoraselem v Jeruzalémě
16. 1. 1889 se narodil Pavel Eisner, spisovatel, autor proslulé knihy o češtině "Chrám i tvrz"
19. 1. 1969 zemřel na následky popálenin pražský student Jan Palach
23. 1. 1969 zemřel hudební skladatel Jar. Křička
25. 1. 1959 oznámil papež Jan XXIII. svůj úmysl svolat do Vatikánu církevní sněm
25. 1. 1974 zemřel v Paříži český spisovatel Jan Čep
31. 1. 1929 zemřel evangelický duchovní Jan Karafiát, autor slavných "Broučků", knihy pro děti
- leden 1919 začala v Paříži jednání o mír, která vyústila v červnu téhož roku do Versailleských mírových dohod, významných pro nově vzniklý československý stát a jeho hranice
- leden 1939 Teilhard de Chardin vydává svou slavnou knihu "Mystique de la science", významný příspěvek k vytvoření nového vztahu mezi církví a společností
1. 2. 1974 zemřel básník Jan Dokulil, švagr básníka J. Zahradníčka, odsouzený v padesátých letech ke 12 letům těžkého žaláře
2. 2. 1889 se narodil Emil Vachek, autor známých detektivních románů
7. 2. 1869 se narodil J. Š. Baar, spisovatel realista
10. 2. 1939 zemřel v Praze malíř Rudolf Vácha, který dlouhá léta žil v Paříži
14. 2. 869 zemřel v Římě sv. Cyril, tvůrce prvního slovanského písma, apoštol Slovanů. Jeho ostatky (část) se nacházejí v prastaré římské bazilice sv. Klimenta
14. 2. 1988 zemřel P. Wrzesiński, zakladatel hnutí ATD na pomoc tzv. "čtvrtému světu" - nuzákům, žijícím v našem středu, uprostřed bohaté západní Evropy.

25. 2. 1969 zemřel na následky popálenin student Jan Zajíč, který se upálil podobně jako před ním Jan Palach

—o—o—o—

8. února začíná (neobvykle brzy) letošní postní doba, příprava na velikonoční svátky

ČETLI JSME KNIHU

(*Pavel Tigríd*, Kapesní průvodce inteligentní ženy po vlastním osudu. 68 Publishers, Toronto 1988)

Velkou a ostatně předvídatelnou překážkou se ukázalo být Polsko. A to z řady důvodů. Pro Moskvu a Stalina bylo Polsko klíčovou zemí - strategicky, politicky, historicky. Neméně tak pro demokratický Západ. Vždyť pro Polsko začala druhá světová válka, Polsko bylo od počátku věrný spojenec Anglie i Ameriky (kde navíc žily milióny občanů polského původu a ti z nich, kteří mohli nosit zbraň, bojovali v branných silách USA). Polská zahraniční armáda, vytvořená za nepředstavitelných obtíží, čítala přes 200 000 mužů a vyznamenala se hrdinskými činy na všech bojištích od Afriky až po Murmaňsk. Odměnou za tento přínos ke spojeneckému vítězství (šest miliónů mrtvých vojáků a civilistů) měla být nic méně a nic více než parcelace Polska, další rozdrobení nepřízní historického osudu tolikrát stíhané země. Neboť Stalin žádal anexi východního Polska k SSSR, tedy polovinu země, a od svého požadavku neustoupil ani o píď. Dokonce měly hranice probíhat zhruba po čáře, kterou dohodl Molotov s nacisty v tajném protokolu v roce 1939! Aby to tak nevypadalo, začalo se této čáře říkat Curzonova linie, pojmenovaná podle britského diplomata, který ji po první světové válce navrhoval jako hranici polsko-sovětskou. Pro Roosevelta a Churchilla to byl obrovský problém. A opravdu, "polská otázka" obcházela jako Bankův duch z Mackbetha spojenecké porady na vyšší úrovni prakticky od vstupu SSSR do války. Neboť to nebyl jen spor o hranice, ale o příští vnitřní uspořádání země. A v tomto ohledu západní spojenci a ovšem i polská vláda v Londýně (kterou Kreml vždycky pokládal za reakční, fašistickou) nehodlali trpně přihlížet zkomunizování země. Stalin neváhal užít všech způsobů - od diplomatických a vojenských až k vy-

dírání a masovému mordování - aby svůj záměr uskutečnil. A jestliže všemi spojenci (na čas také Sověty) uznaná polská vláda v Londýně nebyla ochotna ani pod předsednictvím Sikorského, ani později Mikolajczyka přistoupit na Curzonovu linii, proč nevyhledat jinou skupinu Poláků, tentokrát v exilu v Sovětském svazu a Sovětům poplatnou a vyhlásit ji za představitelku a mluvčí "skutečných zájmů" Polska?! Krátce, v Moskvě se hledal "Polák, s nímž by byla řeč", jak to jednou vyjádřil v rozmluvě s Benešem Stalin. Byl brzo nalezen v podobě sovětské občanky polského původu, zasedající v Nejvyšším sovětu, Wandy Wasilevské. Její obskurní Svaz polských vlastenců (Z. P. P.) se spojil se zárodkem polské komunistické strany "dělnické" (PRP) - vedení té staré totiž zlikvidoval fyzicky Stalin. Byl vytvořen Výbor národního osvobození, který v červenci 1944 Sověti letecky přepravili do Lublinu a pověřili správou osvobozeného území - tedy území na západ od Curzonovy linie. I když komunistou Bierutem vedený Výbor nebyl ještě povýšen na prozatímní polskou vládu, věc byla prostá: když se londýnští Poláci nedohodnou s lublinským výborem, budou dříve nebo později vyřazeni ze hry úplně a nevrátí se ani k moci a možná ani domů. Na frontě se už Rudá armáda blížila k Varšavě a z hlediska diplomatického, ve světle dohody z Teheránu o zájmových zónách, neexistovala už síla, která by mohla zabránit, aby příští osudy Polska neurčoval Sovětský svaz.

*Znáte opravdu dobře nedávné dějiny střední Evropy?
Tigridova kniha vám je přiblíží.*

*
**
*

Na Českou Katolickou Misi a na Oběžník přispěli

Auerhahn	Bernhard	Bělehrádek	Darmovzal	Dobiáš
Dubina	Fiala	Fiedler	Filo	Hasova
Horky	Choutka	Kinský	Komeda	Korbel
Kříž	Kubie	Kurzweil	Linhart	Lowys
Maignuet	Moris	Mugnier	Nečas	Novák
Nejedlý	Novotný	Prevor	Rezek	Stany
Schiffer	Smutek	Štěbeta	Stránský	Vaněk
Streitzig	Vanhoove	Vaníček	Virtuoso	Zemanová
Zoufalý				

Všem bez rozdílu upřímně Pán Bůh zaplať!

Náš program:

Mše sv.: *Vždy první a třetí sobotu v měsíci ve čtvrt na šest večer (17h15) v kapli domu*

CENTRE SEVRES

35, rue de Sèvres

75006 P A R I S (tél. 45-44-58-91)

metro SEVRES-BABYLONE

Po mši sv. pravidelná setkání s kulturně-náboženským programem v sále č. 5 (přízemí domu)

N Na leden a únor jsme připravili

21. *ledna* - Druhá část videokazety z Československa s otcem *Zvěřinou* *Den pro Agapé*
4. *února* - *Setkání bez programu*
18. *února* - Pan *Jan Vladislav* připravil přednášku *O jedné neblahé tradici - Cenzura v Čechách 1938 - 1988*

NADÁLE SBÍRÁME Z OBÁLEK VYSTŘIŽENÉ ZNÁMKY

(NIKOLIV ODLEPENÉ!) - PAMATUJTE NA NÁS!

OBĚŽNÍK – bulletin de la Mission Catholique Tchèque de la région parisienne
Certificat d'inscription n° 52316

Périodique paraissant 6 fois par an, abonnement : 20 F

Editeur responsable : P. Petr Kolář SJ – 35, rue de Sèvres, 75006 PARIS – tél. 45 44 58 91

Les abonnements par chèque à l'adresse :

MISSION CATHOLIQUE TCHÈQUE, CCP 201 38 63 M Paris